

Ønsker ikke morfin

Spørsmål: Jeg har fått påvist høye leververdier etter å ha brukt Paralgin Forte og andre smertestillende sterke medisiner i mange år. Nå har jeg sluttet med de som er leverfiendtlige. I stedet bruker jeg en epilepsimedisin som virker mot nervesmerter, men denne medisinen hjelper ikke mot smertene jeg har i beina. Jeg har også astma og kronisk magekatarr. Hvilke medisiner kan jeg ta mot feber og eventuelle sterke smerter. Legen kunne bare tilby morfin hvilket jeg ikke ønsker å bruke daglig. Har du noen alternativer som jeg kan legge frem for han?

Svar: Hvilke smertestillende legemidler man bør bruke avhenger av hva slags smerte man har, hvor sterk den er, hvor lenge man forventer at den vil vare og personens helsetilstand. Flere sterke smertestillende legemidler er vanedannende og har plagsomme bivirkninger som forstoppelse, svimmelhet, synsforstyrrelser, munntørrehet, vannlatingsproblemer og svekket leverfunksjon. Det er viktig å veie ulempene som bruken av medisinen fører med seg opp i mot smerteproblemene man sliter med.

Du har rett i at legemidler som inneholder paracetamol kan påvirke leveren. Paracetamol er i blant annet Pinex, Paracet, Pamol, Panodil, Pinex forte og Paralgin forte. Ved nedsatt leverfunksjon anbefaler man ofte å velge andre smertestillende midler.

Mest brukt er betennelsesdempende medisiner. De lindrer smerter og virker febernedsettende. Noen eksempler på denne legemiddelgruppen er Ibox, Ibumetin, Brexidol og Voltaren. Disse medikamentene kan dessverre irritere magesekken, og personer med astma kan oppleve at sykdommen forverres. Etersom du har både magekatarr og astma er betennelsesdempende medisiner sannsynligvis ikke det rette valget for deg.

Jeg foreslår at du i stedet bruker paracetamol når du har feber. For å senke kroppstemperaturen er det som regel tilstrekkelig med en liten dose, og behandlingen er vanligvis kortvarig. Ettersom legen din har nevnt at du kan bruke morfin som smertestillende, og dette middelet også påvirker leveren, har du sannsynligvis litt leverkapasitet å gå på. For sikkerhets skyld bør du likevel rådføre deg legen. Han har resultatene av leverprøvende og kan gi deg råd om hvilken dose paracetamol som du eventuelt kan bruke når du har feber.

Mot nervesmerter kan medisiner som ellers blir benyttet i behandlingen av epilepsi eller depresjon være til god hjelp. Du nevner i brevet ditt at du allerede bruker et slik preparat, og at det lindrer noen av smertene. Sterke smerter av andre årsaker kan ofte effektivt dempes med et opioid. De ulike opioidene påvirker leveren i forskjellig grad. OxyNorm og OxyContin inneholder et sterkt opioid som kan være et alternativ hvis man har leverproblemer. Middelet påvirker leveren men i mindre grad enn de øvrige opioidene.

Husk også at andre tiltak kan være til god hjelp ved kroniske smerter deriblant søvn, avspenningsteknikker, fysisk aktivitet og sosial kontakt. Mange har også nytte av såkalt kognitiv terapi der man trener på takle motgang og å se utfordringer i et nytt lys.